

Rizika statutárních orgánů při nerespektování principu tržního odstupu v oblasti převodních cen

V rámci řízení společností, které jsou součástí nadnárodních skupin, je nutné dbát na správné nastavení převodních cen (transfer pricing). Klíčový je v tomto ohledu souladu podmínek transakcí v rámci skupiny s principem tržního odstupu. Ten lze zjednodušeně popsat tak, že obchodní podmínky mezi spojenými osobami musí odpovídat podmínkám, za jakých by obdobné transakce byly uzavřeny mezi nezávislými subjekty. Pokud statutární orgány soulad s tímto principem zajistí, vystavují sebe i společnost značným rizikům, která mohou mít fatální dopady.

Prvním rizikem, je právní odpovědnost statutárních orgánů za nerespektování principu tržního odstupu. Podle české legislativy jsou statutární orgány (typicky jednatele nebo členové představenstva) odpovědné za řízení společnosti s péčí řádného hospodáře. Součástí této odpovědnosti je také zajištění toho, že společnost postupuje v souladu s platnými právními předpisy, včetně daňových předpisů týkajících se převodních cen. Nedodržení principu tržního odstupu může vést k daňovým doměrkům, sankcím, a dokonce k trestnímu stíhání členů statutárních orgánů.

Pokud finanční úřad zahájí daňovou kontrolu a zjistí, že transakce mezi společností a spřízněnými osobami neprobíhají za tržně obvyklých podmínek, může vyměřit chybějící zdanitelné výnosy či naopak snížit daňově účinné náklady. V obou případech dojde ke zvýšení základu daně, ze kterého se počítá daň, a stanovení dodatečné daňové povinnosti. Tou to však nekončí. Kromě dodatečné daně jsou vypočteny také sankce, tedy úroky z prodlení a penále.

Navíc je nutné upozornit, že v případě převodních cen hodnota doměřené daně a souvisejících sankcí dosahuje velmi významných částek, neboť jsou většinou v rámci skupin realizovány transakce značného objemu. Takováto dodatečná finanční zátěž může mít proto zcela zásadní dopad na cash flow společnosti a často může znamenat existenční potíže.

Kromě doměřené daně a souvisejících sankcí na straně společnosti čelí zásadním rizikům také statutární orgány. Jak již bylo uvedeno, povinností statutárního orgánu je vykonávat svou roli a vést společnost s péčí řádného hospodáře.

Statutárním orgánům hrozí v případě porušení daňových předpisů dokonce riziko trestněprávního stíhání, které může v extrémním případě vést až k trestu odnětí svobody.

Není všeobecně známo, že členové statutárních orgánů ručí za daňové závazky společnosti vlastním majetkem. Pokud společnost nesplní svou daňovou povinnost, může se stát, že úhrada dlužné částky bude požadována a vymáhána přímo od statutárního orgánu, který měl odpovědnost za správné nastavení a řízení převodních cen.

S ohledem na výše uvedené je jistě namístě se ptát, jak je možné daná rizika řídit a zajistit shodu s platnými předpisy. Existují kroky, které mohou statutární orgány podniknout, aby minimalizovaly rizika spojená s převodními cenami a ochránily nejen společnost, ale i své osobní zájmy.

Základem je každoroční příprava dokumentace převodních cen a pravidelný audit převodních cen, resp. pravidel, která jsou v této oblasti v rámci společnosti uplatňována. Pro komplexní transakce doporučujeme vypracování znaleckého posudku, dle kterého budou transakce a jejich podmínky nastaveny. Tímto postupem je možné zajistit, že v případě daňové kontroly bude možné předložit správci daně kvalitní a dostatečně robustní podklady prokazující soulad podmínek řízených transakcí s principem tržního odstupu.

Závěrem je dobré zopakovat, že dodržování principu tržního odstupu je zásadní nejen pro ochranu společnosti, ale i pro ochranu statutárních orgánů před finančními a právními riziky. Rizika spojená s nesprávným nastavením převodních

cen nejsou zanedbatelná – mohou vést k vážným finančním sankcím, ručení osobním majetkem či dokonce k trestní odpovědnosti.

V dnešní době, kdy je ze strany finanční správy kladen důraz na kontrolu dodržování převodních cen, je profesionální přístup a spolupráce s odborníky nezbytností. Investice do správného nastavení a dokumentace převodních cen je jedním z klíčových kroků, jak se vyhnout výše popsaným rizikům, a zabezpečit tak nejen chod společnosti, ale i své osobní zájmy. 

Ing. Martin Koldinský, znalec, Partner
Rödl & Partner, advokáti, s.r.o.

Rödl & Partner